

PUO: KOPANO YA DITONA E E LENG KGATLHANONG LE BOBODU YA G20, 12 PHATWE 2023, KOLKATA, INDIA KA MOTLATSATONA WA BODIREDIPUSO LE TSAMAISO, NGK CHANA PILANE-MAJAKE

Monnasetulo yo o Tlotlegang, ntetlelele ke amege le bao ba ba buileng pele ga me le go go akgola mabapi le go tsamaisa kopano ya Ditona tsa G20 tse di rweleng maikarabelo a a leng Kgatlhanong le Bobodu. Madume go badirisanimmogo le nna go tswa kwa Dinageng tse dingwe tsa G20 le baemedi ba Mekgatlho ya Boditšhabatšhaba. Melao Yotlhe e obametswe.

Monnasetulo, kemedi ya Me e tshegetsatsa maiteko a botlhe a Setlhopa se sa Tiro se se tlotlegang mabapi le go tsibogela le go lwa kgatlhanong le bobodu mo dinageng tsa rona tse di farologaneng.

Go botlhokwa go ela tlhoko gore Setlhopa sa Tiro se se leng Kgatlhanong le Bobodu sa G20 ka fa tlase ga boeteledipele jwa tiro ya Boporesidente ya gajaanong ya 2023, jwa India, le ditiro tse di fetileng tsa boporesidente se tlhagisitse, magareng ga tse dingwe, pegelo ya Maikarabelo mabapi le Thuso ya Semolao ya Botlhe le Tshobokanyo ya Melawana ya Maitsholo mabapi le go Tokafatsa Seabe sa Thuno malebana le go Samagana le Bobodu. Se, Aforikaborwa e se tsaya e le sedirisiwa se se leng botlhokwa mabapi le tirisanommogo e e tokafaditsweng ya kgato ya botlhe kgatlhanong le bobodu le tshekatsheko ya dithulaganyo tsa fa gae go tsamelana le melawana ya maitsholo e e siameng ya boditšhabatšhaba.

Se se leng botlhokwa ke kelotlhoko e e neetsweng seabe sa bong sa bobodu.

Aforikaborwa segolobogolo e emanokeng Tshobokanyo ya Melawana ya Maitsholo e e mabapi le seabe sa thuno malebana le go samagana le bobodu e bile e dumelana le Melawana ya Boditšhabatšhaba ya Thuno e e emiwangnokeng ke melao ya Molaotheo le peomolao e e tlhagisang Morunikakaretso wa Aforikaborwa. Ka 2018, Molao wa Thuno wa Puso jaaka o tlhabolotswe o kgontsha AGSA go tsaya kgato mabapi le dipholo tsa thuno go thibela ka maatla le go rarabolola dilo tse di sa siamang tse di mabapi le matlotlo mo ditheong tsa puso ka magareng ga tse dingwe:

- Sa 1, Go fetisetsa dilo tse di sa siamang tsa didirisiwa go ditheo tsa puso tse di leng maleba mabapi le dipatlisiso go ya pele.
- Sa 2, Go rebola setifikeiti sa sekoloto mabapi le go retelelwa ke go tsenyatirisong dikatlanegiso tsa Morunikakaretso (AG) fa e le gore tatlhegelo ya matlotlo e ne ya amega; le
- Sa 3, Go tsaya kgato e e tlamang ya tharabololo mabapi le go retelelwa ke go tsenyatirisong dikatlanegiso tsa Morunikakaretso (AG).

Aforikaborwa go ya pele e maatlafaditse dikgato tsa go lwantsha bobodu ka badiri ba bodiredipuso ka go fetisiwa ga Molao wa Taolo ya Tsamaiso ya Puso wa 2014, o o thibelang batlhankedi go dira kgwebo le Puso. Aforikaborwa gape e tlhagisitse dithuno tsa mokgwa wa botshelo go batlhankedi botlhe ba tsamaiso ya puso go simolola ka Moranang 2021 ka maikaelelo a go thibela le go lemoga tsietso le bobodu mo Tsamaisong ya Puso. Kantoro ya Moporesidente le yona go simolola ka Phukwi 2023 e ne ya tlhagisa dithuno tsa mokgwa wa botshelo go maloko a Khuduthamaga.

Go gaisa mo nakong e e fetileng, Aforikaborwa e mo tseleng ya go maatlafatsa tirisanommogo ya Bodišhabatšhaba mabapi le Thibelo le Twantsho ya Bobodu ka:

- Sa ntlha, go Fetisa molao o o kgontshang go tlhagisiwa ga lekgotla ya bodišhabatšhaba mabapi le melato ya bobodu mo Aforikaborwa.
- Sa bobedi, go Tsena mo dipusanong le dinaga tse pedi le go maatlafatsa melao ya go busetsa motlolamolao kgotsa batlolamolao kwa ba tshwanetseng go sekisiwa kwa teng go nna le bokgoni sentle mabapi le go busa basenyi ba bobodu kgotsa go ba busetsa kwa dinageng tsa bona go sekisiwa.

Monnasetulo, Aforikaborwa e totobatsa maitlamo a yona le go obamela dikgaolo tsotlhe tsa Tumelano ya Ditšhabakopano kgatlhanong le Bobodu (UNCAC) mmogo le ditumelano tse di amegang jaaka Tumelano ya OECD, Tumelano ya Ditšhabakopano kgatlhanong le Bosenyi jwa Kgabaganyo ya melelwane ya bosetšhaba jo bo Rulagantsweng, Tumelano ya Mokgatlho wa Aforika mabapi le Thibelo le Twantsho ya Bobodu, Dithulaganyo tse di leng Kgatlhanong le Bobodu tsa BRICS tse di tswelletsengpele le dikatlanegiso tsa Setlhophsa sa Tiro sa Kgato ya Matlotlo.

Re solofela kamogelo ya Molaetsa wa Tona o o leng Kgatlhanong le Bobodu mabapi le maitlamo a botlhe a go lwantsha bobodu lefatshe ka bophara.

Ke a leboga.